

Тази книга изследва една от най-тихите, но и най-дълбоки промени в модерната култура — разрушаването на символния пиедестал на учителя. Училището никога не е било просто място за преподаване на знание: то предоставя възможност да бъде мислено като умален образ на обществото, а и на самата държава, със своите йерархии, механизми на дисциплина и форми на подчинение. Затова се оказва особено чувствителна територия за киното, което много рано открива, че разказите за училището почти неизбежно се превръщат в разкази за властта. А фигурата на учителя традиционно е натоварвана със символен смисъл, далеч надхвърлящ пределите на класната стая: тя възплъщава знание, морал, ред и обществена мисия. Когато неговият авторитет започне да ерозира, това вече е знак за разпада на самите устои. Тъкмо този процес проследява настоящото изследване — от ранната идеализация, през демитологизацията и маргинализацията, до съвременните режими на девалвация и спектакуларна видимост. В българското кино той придобива особена тежест, защото училището дълго време оставаше рискова зона, в която по-дълбокото вглеждане заплашваше да оголи скритите недъзи на системата. В този смисъл разрушаването на учителския пиедестал не е просто заглавна метафора, а същина на ключова историческа трансформация, на която киното е свидетел, симптом и критик.

The Dismantled Pedestal:

The Transformation of the Teacher's Image in Cinema

This book examines one of the quietest yet most profound transformations in modern culture: the dismantling of the teacher's symbolic pedestal. The school has never been merely a place where knowledge is transmitted. It can also be understood as a microcosm of society and the state, with their hierarchies, disciplinary mechanisms, and forms of subjection. Cinema recognized early on that stories about schools almost inevitably become stories about power.

Traditionally, the figure of the teacher has carried a symbolic significance extending far beyond the classroom, embodying knowledge, morality, order, and a public mission. The erosion of the teacher's authority therefore signals a deeper crisis in the foundations of social life. This study traces the process from early idealization through demythologization and marginalization to contemporary regimes of devaluation and spectacular visibility.

This transformation acquires particular significance in Bulgarian cinema, where the school long remained a sensitive terrain: closer scrutiny risked exposing the system's hidden deficiencies. The dismantling of the teacher's pedestal is thus not merely the book's governing metaphor, but the substance of a major historical transformation in which cinema emerges simultaneously as witness, symptom, and critic.